

recurs posterior va deixar el càstig en dos anys. Per als futbolistes sancionats va haver-hi una amnistia que els permetia reincorporar-se a la pràctica professional. Aquest episodi del procés depurador, que va afectar, també, àrbitres i altres estaments federatius, inclòs el mateix secretari general de la Federació Espanyola de Futbol, Ricardo Cabot, va tenir un nou capítol en un enfrontament Real Madrid-Barcelona el 1942.

La situació del Real Madrid durant la guerra civil va ser molt diferent perquè es va quedar en una ciutat assetjada i amb poques possibilitats d'exercir cap tipus d'activitat formal. En els primers temps encara hi va haver alguns encontres futbolístics de tipus amistós. En alguns d'aquests va ser protagonista l'equip pontevedrès Eirina, els components del qual havien anat a Barcelona a participar en l'Olimpíada Popular i ja no van poder tornar a casa. La majoria d'aquests partits, es va comentar en els diaris, es van disputar en els camps d'El Gas i el Cafetoi i van tenir com a protagonistes equips modests com ara El Amparo.

Els desitjos que el Real Madrid poguera seguir competint malgrat la guerra van tenir un nou viratge quan el divuit d'octubre del 36 es va parlar de la possibilitat que s'incorporara al Campionat de Catalunya tot i que ja havia començat i registrava aquesta classificació: Badalona, 4 punts, Granollers, Espanyol i Girona, 2, i Sabadell i Barcelona, 1 punt. La notícia especificava que els directius madridistes Bru i Alonso eren a Barcelona i s'esperava que el Barça donara la seua conformitat.

El dia 23 es parlava que el Barcelona tenia problemes per incorporar l'irunès Altuna, perquè no arribava el traspàs internacional del Metz, equip on jugava, i perquè, a més, tenia lesionats Urquiga, Villalba, Munlloch, Barceló i Balamanya. A continuació s'afirmava que «el sindicat de professionals va donar suport a la inclusió del Madrid en el torneig de Catalunya per deure social i per ciutadania». El Sindicat va anunciar que sotmetria la seua aprovació a la Federació.

El dia 24, el Real Madrid va anunciar que ofería una copa de plata per al torneig Copa President i, Carlos Alonso, que era denominat per la premsa «Factòtum del Madrid» va oferir onze medalles per als jugadors que aconseguiren la Copa President. Finalment, es va disputar la Copa Mediterrània amb el Barça, Badalona, Sabadell, Espanyol, Granollers, Girona, València, Levante i Gimnàstic de València i, del Real Madrid, no se'n va tornar a parlar més. □

EL GENERAL ENRIQUE PINEYRO ARRIBA A LA PRESIDENCIA DEL BARÇA

Futbol en diumenge

Després de la guerra civil, el Barça va quedar convertit en una entitat posada sota vigilància. El Real Madrid va recuperar, immediatament, la consideració que sempre ha tingut. Al Madrid, mai no li ha costat un gran esforç estar al costat del poder.

Julia Garcia Candau

Els primers anys de la postguerra no van ser gaire brillants per al Barcelona i el Real Madrid en el campionat de Lliga. En la temporada de 1941-42, el Barça va guanyar la Copa, però va haver de mantenir la permanència en primera divisió en partit de promoció davant del Múrcia. El Real Madrid es va salvar de

la promoció el 1942-43, però aquest any va jugar la final de Copa després d'eliminar el Barcelona en dos encontres, la història dels quals no ha tingut parió.

En el Barça només tres directius d'abans de la guerra van continuar en el consell. A aquests noms se'n van afegir d'altres, els antecedents polítics dels quals no causaven recels. Passat un any es va produir el nomenament de president del general Enrique Pineyro Queralt, marquès de la

Di Stéfano. amb ell arribà l'escàndol.

Johan Cruyff i Carles Reixach. Van viure una de les millors etapes del Barça.

Mesa de Asta. Aquest nomenament va causar una gran commoció a Barcelona perquè es va entendre que s'oficialitzava la *presa per les armes*.

Al futbol també hi havia present la circumstància bèl·lica i les seues conseqüències. Santiago Bernabeu em contava en certa ocasió que li va tocar entrar amb les forces franquistes a Catalunya i que sempre tenia present l'ambient amb què van ser acollides les tropes guanyadores. El caporal Bernabeu recordava la seua victòria així: «quan entràvem als pobles, les dones tancaven les finestres i les portes i els vells, quan ens veien, ploraven. Quan una persona gran plora, la cosa ja no té solució».

El marquès de la Mesa de Asta, tot i que aparentment va ser l'home posat pel règim perquè el Barça no poguera ser una institució incòmoda va acabar per ser un barcelonista de primer ordre. La seua actitud en la més delicada de les situacions produïdes en la postguerra el defineixen com un cavaller amant de la societat que va presidir.

El juny de 1943, Barcelona i Madrid s'enfrontaren en l'eliminàtoria de copa. El primer partit es va jugar a Les Corts el dia 6 i va acabar amb un triomf local per 3-0. La mateixa premsa de Barcelona va reflectir que durant l'encontre es van produir alguns incidents entre els ju-

gadors i xiulets per part del públic. El Real Madrid va ser rebut amb un xiulet més sonor que altres vegades, tot i que també es van escoltar aplaudiments.

A Madrid es va parlar de Les Corts com d'una «caldera bullent» i certs crítics esportius, com Juan Deportista, que havien estat cronistes de guerra en el bàndol franquista, van escalfar l'ambient contra els barcelonistes, el separatisme i altres arguments habituals a l'època. El Barcelona va ser multat per la Federació Espanyola amb 2.500 pessetes i la directiva del Madrid, vist l'ambient, va anunciar que no es vendrien begudes envasades en el camp. Testimonis d'aquell encontre afirmen, però, que, en la taquilla on es comprava la localitat, els donaven un xiulet per a rebre, adequadament, el Barcelona.

A Les Corts, va haver-hi alguns crits contra la Llotja on hi havia el general Moscardó, delegat nacional d'Esports, però les grans protestes van produir-se durant el decurs del partit, o el que és el mateix, mentre els jugadors del Madrid van actuar inadecuadament, segons el sentit dels barcelonistes, o quan l'àrbitre no va afavorir l'equip local. A Madrid, les circumstàncies van ser molt diferents.

Abans que començara l'encontre, un alt membre de la policia, pel que sembla, el cap superior de Madrid i no el director general com s'havia comentat, va en-

trar al vestidor barcelonista per advertir que no serien tolerades actituds violentes i per recordar que en aquest club hi havia jugadors que continuaven sent-ho gràcies a la generositat del règim. El funcionari policial es referia a Balmanya, que no va jugar aquell encontre, Raich i Escolà, que havien estat insultats després de la seua permanència en l'exili durant la guerra civil.

També, l'àrbitre, abans del partit, el càntabre Celestino Rodríguez (propietari d'una *calçonera*, la primera inspecció d'hisenda de la qual, casualment, va realitzar-la, anys després, un jove funcionari que es deia Gregori Palero, que, amb el temps, seria vice-president del Real Madrid) va advertir als jugadors del Barcelona que actuaria amb gran rigor contra ells.

El partit va començar amb una gran bronca i una xiuladissa corprenedora. Els jugadors del Barça, coaccionats abans de l'inici i aterrits per l'actitud del públic, van jugar el pitjor partit de la seua vida. El Madrid va començar a marcar gols amb facilitat i després de la consecució del quart i el cinquè va haver-hi invasió de la gespa per part del públic. L'encontre va acabar amb 11-1 i el president del Barcelona i el directiu Fontcuberta van ser rodejats pels seguidors del Madrid, que

els van insultar greument i els van amenaçar.

La Federació Espanyola, que havia multat el Barça amb 2.500 pessetes pels incidents del primer partit, va decidir, pels de Chamartín, castigar el Real Madrid amb 25.000 pessetes i el Barcelona amb 25.000 més. Al Madrid li va imposar també una multa de 2.500 pessetes. Aquell Barça humilitat a Madrid estava format per Miró, Benito, Curta, Raich, Rosalench, Calvet, Sospedra, Escolà, Martín, César i Bravo. Mariano Martín va aconseguir el gol barcelonista.

El partit de l'11-1 va tenir un estrambot realment sorprenent. Dels incidents de l'estadi Chamartín, únicament se'n va fer ressò, de forma contundent, el diari

Josep L. Núñez, un president polèmic.

vespertí barceloní *La Prensa*, de la cadena del Movimiento i que aleshores dirigia Antonio Sánchez Gómez, que després seria director i propietari del setmanari *Hola*. Un jove cronista esportiu es va atrevir a dir: «Malament, molt malament el públic de Chamartín, que va trencar una tradició, i per molts honors que aconsegueixca en la final, per a nosaltres ha perdut aquella fama de la cavalleriesitat tantes i tantes vegades al·ludida i per nosaltres percebuda». El cronista reflectia amb tota claredat quin va ser l'ambient del públic, l'actuació de l'àrbitre i la dels mateixos jugadors del Madrid.

El succés del 1943 va perdurar en l'ànim dels vells barcelonistes durant anys i la pau entre les dues entitats mai va ser possible. El Madrid es va unir al poder central i fins i tot va poder realitzar la magna obra del seu actual estadi en una època que escassejava el ciment. L'estadi Bernabeu es va construir d'acord amb un concurs el jurat del qual va ser presidit per

Pedro Mugurza, l'arquitecte que va projectar el Valle de los Caídos. Des del Valle van arribar al Bernabeu sacs de ciment amb la finalitat que l'obra no patira retards.

L'àrbitre va expulsar el lateral dret Benito. El Madrid va marcar dos gols i el Barça es va entregar. En els minuts 31, 33, 35, 39, 43 i 44 va marcar el Madrid. Amb el 8-0 no es va calmar la fera i en el segon període els crits del públic, cada vegada que un barcelonista tocava el baló, eren més eixordadors. Per al cronista, espanyolista de tota la vida, «era impossible jugar».

Aquesta crònica recomanava als seguidors blau-grana que no es martiritzaren «pensant en les causes d'aquests fets». «El Barcelona» afegia, «no va jugar ni bé, ni malament. El que va passar és que ningú el va veure en tota la vesprada. Era el millor que es podia fer en aquelles circumstàncies». A l'enviat especial també va arribar el seu torn de les sancions quan des de Madrid es va llegir tot el que havia dit. Aquell jove periodista, Juan Antonio Samaranch Torelló, és, avui, president del Comitè Olímpic Internacional. Una vesprada, a Madrid, quan li vaig recordar aquest fet, em va contestar: «Les meues paraules no van tenir cap mèrit perquè jo no em jugava les garrofes com els altres periodistes».

El Barça perd Di Stéfano

Després d'una vaga al futbol d'Argentina, els millors jugadors van fitxar per equips colombians. A Bogotà van coincidir Di Stéfano, Pipo Rossi i Perdenera. El conflicte de fugits el va concloure la Federació Internacional d'Associacions de Futbol (FIFA), establint un termini perquè els jugadors pogueren tornar als seus clubs d'origen. Quedà establert que Di Stéfano tornaria al River Plate Bonaerense.

El Barça, d'acord amb les normes que regien aleshores, va anunciar a la Federació el seu desig de contractar Di Stéfano i en va iniciar els tràmits legals. El Barça va adquirir del River els drets del jugador.

Quan el Real Madrid va conèixer la notícia, es va posar en marxa i va adquirir els drets que encara tenia al Club Milionarios. Di Stéfano va venir a Barcelona, va jugar amb l'equip alguns partits amistosos i va rebre la visita de Raimundo Saporta, comissionat per emportar-se el jugador a Madrid. El Madrid va voler fer valer els seus drets i en la Federació va trobar un cert suport. Com a primera mesura es va acordar, en dictat salomònic, que el jugador actuaria dues temporades a cada equip. Davant d'aquesta eventualitat, el Barça va renunciar als seus drets

Recreació mironiana de l'escut del Barça.

a canvi que el Madrid li reintegrara els quatre milions quatre-cents cinc mil pessetes que havia invertit en l'operació. El Madrid va pagar a termes aquest quantitat. Di Stéfano es va convertir en el millor jugador de la història del Madrid i amb ell, el club va iniciar el seu gran prestigi europeu. Va guanyar les primeres cinc copes d'Europa de tacada.

Amb Di Stéfano es va viure una espècie d'afront que anys després es va pal·liar amb el fitxatge de Johan Cruyff, jugador que va ingressar en el Barça en el moment que l'aleshores delegat d'Esports, Joan Guix Bech de Carede, ex-gerent barcelonista, va obrir novament les fronteres als estrangers. Cruyff no va anar al Madrid perquè en aquells moments el Club no disposava de prou diners i crèdits per a desembutxacar els cent milions de pessetes que demanava l'Ajax d'Amsterdam. El Madrid es va quedar sense Cruyff, tot i que en la premsa es va arribar a afirmar que era seu.

Els afronts per fitxatges de jugadors van acabar amb Cruyff perquè els altres transvasaments no han arribat a constituir delictes per a les aficions. Lucien Muller i Fernando Guiaerts que pertanyien al Madrid, van passar al Barça. Camí invers va seguir Evaristo i Tejada. En cap cas, però, van trontollar les estructures. L'últim conflicte moral l'ha protagonitzat Bernd Schuster, un jugador alemany, conflictiu per naturalesa, que ha acabat al Madrid.

Schuster va eixir del Colònia i de la selecció nacional alemanya, perquè va tenir més d'un problema de tipus disciplinari. Al Barça, gairebé des del començament, va protagonitzar situacions absurdes. En totes les temporades que va actuar va ser repetidament amonestat pels

àrbitres i en dues ocasions expulsat. Amb els directius, mai no s'hi ha entès. En el cas de Schuster mai s'arribarà a saber quin va ser l'origen de tots els embolics, si els excessius avantatges que se li van concedir o les inflexibles normes que se li van aplicar després dels casos d'indisciplina.

Schuster ja ha estat expulsat jugant amb el Real Madrid i la primera sanció que li han aplicat ha estat de dos partits, la qual cosa li ha impedit enfrontar-se al seu ex-equip en la primera competició de lliga. Schuster va arribar al Barcelona quan era un dels millors jugadors del món, però, després d'una temporada d'atur forçós per sanció de la directiva, ha perdut rapidesa i el seu joc és brillant però un tant feixuc. Al Real Madrid s'ha començat a posar en solfa la seua participació a l'equip. Comença a estimar-se que el fet que s'haja convertit en la duana de tot el joc, ha convertit el contracolp madridista en una avançada lenta i poc efectiva.

Bernd Schuster es vol prendre la revenja, en el Madrid, del que considera el seu calvari barcelonista. Els seus desitjos de venjança no van contra l'entitat, encara que siga aquesta la que haja de patir-los, sinó contra el seu president, Josep Lluís Núñez, a qui sempre ha responsabilitzat de totes les seues desventures, cosa que no sorprèn gens perquè en aquest sentit s'hi han manifestat Maradona, Neeskens, Kranki, Simonsen, Archibald i la majoria dels jugadors que el club tenia en la plantilla professional la temporada passada.

Vint anys de guerra

En la història del desamor entre el Barça i el Real Madrid hi ha dos esdeveniments bàsics que han condicionat els últims deu anys: el penal de Guruceta al Camp Nou i la final de Copa de 1968 en el Bernabeu. La final va acabar amb el triomf del Barcelona gràcies a un autogol del defensa madridista Zunzunegui. El públic va protestar per l'actuació arbitral i va llançar bona cosa d'ampolles al terreny de joc, cosa que va provocar la prohibició federativa, per sempre més, de venda de begudes amb envàs de vidre. El vestuari dels barcelonistes va patir el trencament dels vidres de les finestres producte de les pedrades dels forassenyats madridistes. Només Raimundo Saporta va anar als vestidors del Barça per felicitar directius i jugadors per l'èxit aconseguit. L'autobús també va patir les ives dels fanàtics del Madrid i la guerra entre clubs i aficions es va perpetuar. Des de llavors, ja no ha estat possible trobar un punt de connexió pacífica entre totes dues entitats.

A la llotja presidencial es va viure una de les anècdotes més singulars de l'era franquista. Acabat l'encontre, donya Ramona, l'esposa del general Camilo Alonso

Vega, li va dir: «Camilo, quina pena, hem perdut». El general, que tenia al costat Narcís de Carreras, president del Barça, va dir a la seua dona que felicitarà el campió, però aquesta va replicar: «Sí, és clar, que Barcelona també és Espanya». «Senyora, no fotem», va replicar Carreras.

El major escàndol viscut al Camp Nou va ser el de l'encontre de 1970. En els quarts de final de la Copa, el 6 de juny, Emilio Carlos Guruceta, va pitjar un penal a favor del Real Madrid perquè Rifé

nez, que es va enfrontar a Luis de Carlos. Núñez, que tenia raó en algunes de les seues propostes, mancava del do de l'oportunitat i per a evitar mals majors el mateix president Tarradellas va haver de plantar-se una nit en el Camp Nou i una altra en el Bernabeu perquè fóra firmada una pau transitòria. Tarradellas em va contar, pocs dies abans de morir, que Núñez va abusar del *victimisme* i de l'*excessiu ploriqueig* i que si va actuar tan fermament en aquells moments va ser

Bernd Schuster, botxí del Barça de Cruyff.

va tirar a terra Velázquez. Va haver-hi falta, però es va produir fora de l'àrea com van demostrar les imatges. Guruceta va ser recusat pel Barça durant 14 anys i després d'aquella actuació en el Camp Nou va ser sancionat per mig any i en solidaritat amb el dimittit José Plaza que llavors ja presidia el Comitè Nacional d'Àrbitres, estament que encara està sota el seu poder i del que han depès sempre molts resultats decisius. El poder omnímode de Plaza únicament ha estat controlat en cinc temporades i en dues d'aquestes va poder guanyar la lliga la Real Sociedad, en les dues següents l'Athlétic Club de Bilbao i en la cinquena el Futbol Club Barcelona. Amb la recuperació del poder de Plaza i la desaparició de la presidència del Comitè Nacional de Competició del valencià i valencianista, Antoni Martínez Lafuente, casualment, es va produir el descens a segona divisió del València Club de Futbol i un nou triomf lliguer del Real Madrid.

L'últim nyic-i-nyac entre Madrid i Barcelona el va protagonitzar Josep Lluís Nú-

«perquè no es podia consentir que des d'un club de futbol es fera una política que poguera entorpir la de la mateixa Generalitat».

La pau entre Barça i Real Madrid és impossible. Mai més podran ser considerades com a dues entitats exclusivament esportives. Agustí Montal, ex-president *culé*, va definir perfectament la seua entitat quan va dir que era «més que un club». El Barça va tenir significacions polítiques molt diferents a les del Real Madrid durant la dictadura. El Bernabeu va ser l'escenari de les folklorades del primer de maig; el Camp Nou banderí d'enganxada per aquells que van optar per la democràcia com a futur. La història del desamor entre Real Madrid i Barça tindrà aquesta temporada nous capítols. Sobretot perquè als seguidors barcelonistes se'ls concedeixen molt poques oportunitats de dir «ja puc morir-me a gust», com va afirmar aquell *culé* que va celebrar a les Rambles el 5-0 que va aconseguir el Barça de Cruyff i Sotil en el Bernabeu, el 1974. □